

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny
(303)

37. posiedzenie
Komisji Ustawodawstwa
i Praworządności
w dniu 25 czerwca 2002 r.

V kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o ratyfikacji Prawnokarnej konwencji o korupcji, sporządzonej w Strasburgu dnia 27 stycznia 1999 r.
2. Sprawy różne.

(Początek posiedzenia o godzinie 15 minut 06)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodnicząca Teresa Liszcz)

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Otwieram posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności poświęcone sejmowej ustawie o ratyfikacji Prawnokarnej konwencji o korupcji, sporządzonej w Strasburgu dnia 27 stycznia 1999 r.

Ustawa ta została uchwalona dnia 5 czerwca 2002 r., jest króciutka, jednozdaniowa. Znacznie obszerniejsza jest załączona do niej konwencja, którą państwo na pewno przestudowali.

Witam pana dyrektora departamentu z Ministerstwa Spraw Zagranicznych, upoważnionego przez pana ministra.

Czy pan dyrektor chciałby nam krótko zarekomendować ustawę?

Pan dyrektor siedzi tutaj, a ja wpatrzona w pana senatora Bienia... *(Wesołość na sali)*

Bardzo proszę pana dyrektora o krótką rekomendację ustawy, bo pewnie nie trzeba nas do niej szczególnie przekonywać.

**Dyrektor Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Jan Michałowski:**

Pani Przewodnicząca! Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Opracowana w ramach Rady Europy Prawnokarna konwencja o korupcji została otwarta do podpisu w Strasburgu dnia 27 stycznia 1999 r. i w tym samym dniu została podpisana przez Polskę. Dotychczas podpisało ją dwadzieścia sześć państw, a ratyfikowało piętnaście. Konwencja weszła w życie dnia 1 lipca 2002 r., w związku ze spełnieniem wymogu czternastej ratyfikacji.

Zasadniczym celem konwencji jest zobowiązanie stron do spenalizowania określonych w rozdziale II przestępstw osób fizycznych, takich jak czynne i bierne przekupstwo własnych i zagranicznych funkcjonariuszy publicznych, funkcjonariuszy organizacji międzynarodowych, członków zgromadzeń przedstawicielskich krajowych i zagranicznych, członków międzynarodowych zgromadzeń parlamentarnych oraz sędziów i funkcjonariuszy sądów międzynarodowych. Karaniu mają również podlegać przekupstwa w sektorze prywatnym, handel wpływami, przestępstwa związane z księgowością oraz pranie pieniędzy pochodzących z przestępstw korupcyjnych.

Konwencja obliuguje do wprowadzenia odpowiedzialności – karnej albo administracyjnej, według uznania strony – również w odniesieniu do osoby prawnej za prze-

---

kupstwo i pranie pieniędzy pochodzących z przestępstwa na korzyść jej pracowników i członków jej organów. Wprowadzone kary za te przestępstwa powinny przewidywać odpowiednio wysokie sankcje finansowe.

Obowiązkiem strony konwencji jest zapewnienie możliwości funkcjonowania wyspecjalizowanych organów lub osób mających za zadanie zwalczanie korupcji, zagwarantowanie im odpowiedniej niezależności, źródeł finansowania oraz współpracy ze strony wszystkich organów państwa. Postanowienia konwencji umożliwiają efektywną współpracę międzynarodową. Wykonywanie konwencji będzie podlegać monitorowaniu przez Grupę Państw przeciwko Korupcji, tak zwane GRECO, której Polska jest członkiem od 1999 r.

Zdecydowana większość przestępstw określonych w konwencji jest już spenalizowana w prawie krajowym, ponadto prezydencki projekt nowelizacji kodeksu karnego z dnia 20 grudnia 2001 r. zawiera postanowienia dostosowujące prawo polskie do standardów penalizacji przekupstwa ustalonych w instrumentach międzynarodowych, w tym wprowadzenie karalności za przekupstwa w sektorze prywatnym. Jednak z uwagi na niemożność przewidzenia terminu uchwalenia tej nowelizacji oraz ostatecznej redakcji przepisów, przy składaniu dokumentu ratyfikacyjnego zostaną zgłoszone odpowiednie zastrzeżenia. Polska rozpocznie procedurę wycofywania tych zastrzeżeń niezwłocznie po opublikowaniu ustawy wprowadzającej do kodeksu karnego przepisy penalizujące wymienione przestępstwa w sektorze prywatnym.

Art. 27 konwencji stwierdza, że przekupstwa określone zgodnie z konwencją będą uznane za włączone do każdego, zawartego już, traktatu o ekstradycji między stronami jako przestępstwa stanowiące podstawę do wydania. Jeżeli między stronami nie obowiązuje taki traktat, za podstawę do wydania strony uznaje się konwencję.

Ponieważ konwencja dotyczy materii regulowanej przez wiele ustaw: kodeks karny, kodeks postępowania karnego, ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, prawo bankowe itd., powinna zostać ratyfikowana w trybie przewidzianym w art. 89 ust. 1 konstytucji. Ratyfikacja Prawnokarnej konwencji o korupcji stanowić będzie kolejny, po Cywilnoprawnej konwencji o korupcji, dokument ratyfikacyjny. Został on przekazany prezydentowi do podpisania już w dniu 8 maja.

Ratyfikacja konwencji będzie również ze strony naszego państwa wyrazem woli zwalczania korupcji wszelkimi środkami. Będzie miała ona również istotne znaczenie w kontekście negocjacji akcesyjnych i przyszłego członkostwa Polski w Unii.

Proszę przejąć Wysoką Komisję o przyjęcie rządowego projektu ustawy o ratyfikacji Prawnokarnej konwencji o korupcji.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo, Panie Dyrektorze.

Otwieram dyskusję.

Czy ktoś z państwa ma pytania, chce zabrać głos w tej sprawie?

Jeśli można, ja mam jedno pytanie. Czy nasze państwo po ratyfikacji przełamie zasadę, że tylko osoby fizyczne odpowiadają za przestępstwa, i wprowadzi prawnokarną odpowiedzialność osób prawnych, o której jest mowa w tym akcie? Czy też przyjmujemy, że w przypadku osób prawnych jest to jakiś rodzaj odpowiedzialności administracyjnej?

**Dyrektor Departamentu Prawno-Traktatowego
w Ministerstwie Spraw Zagranicznych
Jan Michałowski:**

Myślę, że w tym wypadku konwencja będzie obligowała również do spenalizowania przekupstw dokonywanych w imieniu osób prawnych. To jest nowość, która, naszym zdaniem, jest wyrazem daleko idącego poddania wszystkich przestępstw korupcyjnych odpowiedzialności karnej.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję bardzo.

Kto z państwa pragnie zabrać głos?

Wszyscy są przekonani, jak rozumiem.

(*Senator Andrzej Jaeschke*: Możemy to tylko przyjąć albo odrzucić.)

Pan przewodniczący się opowiada za, tak? Dobrze.

Kto z państwa jest za podjęciem uchwały rekomendującej przyjęcie sejmowej ustawy o ratyfikacji Prawnokarnej konwencji o korupcji bez zmian, proszę podnieść rękę. (6)

Dziękuję bardzo, jednogłośnie.

Już nie pytam, kto jest przeciw i kto się wstrzymał.

Kto będzie senatorem sprawozdawcą? Kto ma ochotę?

Pan senator Czaja zgłaszał gotowość. Jeżeli państwo nie mają nic przeciwko temu, mimo usprawiedliwionej nieobecności pana senatora uchwalamy, że będzie on sprawozdawcą.

Dziękuję pięknie.

Zamykam posiedzenie Komisji Ustawodawstwa i Praworządności w tej kwestii.

(*Senator Ewa Serocka*: Są jeszcze sprawy porządkowe.)

Powiedziałam, że zamykam w tej kwestii.

Bardzo dziękuję panu dyrektorowi za wzięcie udziału w posiedzeniu.

Proszę bardzo, Pani Senator.

Senator Ewa Serocka:

Pani Przewodnicząca, w ramach spraw porządkowych chciałabym złożyć wnioski, aby do porządku następnego posiedzenia Komisji Ustawodawstwa i Praworządności wprowadzić punkt dotyczący inicjatywy ustawodawczej, która wpłynęła do Senatu. Chodzi o zmianę ustawy o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944–1990 osób pełniących funkcje publiczne. Prosiłabym bardzo i wnoszę o to, aby głosowanie nad tym punktem odbyło się na posiedzeniu podczas obrad Senatu. Senat będzie obradował od 3 do 5 lipca, więc jeżeli byłoby można, to wnosilabym, żeby debata nad tym punktem miała miejsce na posiedzeniu komisji w dniu 5 lipca i żeby komisja wyraziła wtedy swój pogląd na temat tej inicjatywy ustawodawczej, która powstała w oparciu o art. 10 konstytucji. Dziękuję.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Dziękuję.

Czy wpłynęło do nas skierowanie?

(*Głos z sali:* 5 lipca upływa czternaście dni od dnia doręczenia druku, za datę doręczenia przyjmuje się przekazanie go do skrytek senatorskich.)

Kiedy trafiło do skrytek?

**Sekretarz Komisji Ustawodawstwa i Praworządności
Bogumiła Cichońska:**

Prawdopodobnie w piątek, 21 czerwca bieżącego roku. Gdy dostałam skierowanie, jeszcze tego nie było. Zawsze przyjmujemy datę druku jako datę doręczenia senatorom, a druk ma datę 21 czerwca.

(*Przewodnicząca Teresa Liszcz:* Czyli 5 lipca mogłoby się to odbyć, ale nie wiadomo, czy posiedzenie skończy się w czwartek wieczorem, czy w piątek.)

Senator Ewa Serocka:

Przepraszam bardzo, że się wtrącam, ale rozmawiałam z panem marszałkiem, skonsultowałam to przed zgłoszeniem. Na pewno Senat skończy posiedzenie 5 lipca, nie ma mowy, żebyśmy skończyli w czwartek. Tak oświadczył pan marszałek Jarzembowski.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

To znaczy, że panie będą musiały wysłać sto zawiadomień senatorom, bo jeżeli to się odbywa na posiedzeniu Senatu, to wszystko jest prostsze. To jest pierwsze czytanie i trzeba wszystkich senatorów dokładnie zawiadomić. W takim razie pani będzie musiała wysłać tę setkę zawiadomień. Ale skoro pani senator tak nalega...

Kto z państwa jest za tym, żeby to posiedzenie odbyło się 5 lipca? (4)

Ja się wstrzymuję od głosu. Uważam, że ten pośpiech nie jest uzasadniony, jednak przy dwóch osobach wstrzymujących się od głosu ustalamy datę posiedzenia na 5 lipca. Niestety, musi pani dokonać tego zawiadomienia, tylko jest pewien problem techniczny – problem godziny. Nie mamy dokładnego rozkładu posiedzenia i nie wiemy, kiedy będzie można się spotkać, a w zawiadomieniach musi być godzina.

(*Senator Ewa Serocka:* W przerwie obrad Senatu, tak uzgadniałam.)

W piątek na ogół nie ma przerwy. Trzeba będzie podać, że w piątek po zakończeniu obrad Senatu.

Senator Ewa Serocka:

Marszałek twierdził, że będzie przerwa. Uzgadniałam ten termin i marszałek powiedział, że jest to możliwe, sam zrobi przerwę i zgłosi tę sprawę.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

To może w przerwie obrad Senatu bądź po zakończeniu obrad Senatu. Niech pani przyjmie taką formułę, bo może nie być przerwy w piątek.

Proszę, Panie Przewodniczący.

Senator Andrzej Jaeschke:

Możemy dzisiaj określić jakąś godzinę i być może pan marszałek się do tego przychyli. Albo zrobmy to na przykład o 8.00 rano.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Jest problem gości, których trzeba po prostu zaprosić na którąś godzinę.

(*Senator Ewa Serocka: Przecież gości można zaprosić również na 9.00.*)

Ale o 9.00 może być głosowanie.

(*Senator Ewa Serocka: Uzgodnimy godzinę. Myślę, że to nie jest problem.*)

Jest problem o tyle, że na zawiadomieniu musi być dzień, godzina i sala. Wszystko.

Senator Anna Kurska:

Czym podyktowany jest tak wielki pośpiech, skoro w lipcu mamy jeszcze dwa posiedzenia, oprócz tego w dniach 3, 4, 5 lipca?

Senator Andrzej Jaeschke:

Pośpiech bierze się stąd, że musimy wyczyścić wszystkie sprawy przed przerwą wakacyjną. Inaczej moglibyśmy z tym nie zdążyć.

(*Senator Anna Kurska: Ale mamy trzy posiedzenia w lipcu i jedno w sierpniu, 7, 8 i 9 sierpnia.*)

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Państwo mają tak zdecydowaną większość, że wszystko, czego państwo sobie życzą, przeprowadzą. Nasza odpowiedź, nawet przy najbardziej racjonalnych argumentach, jest po prostu nieskuteczna, więc nie ma sensu nawet pytać.

Senator Aleksandra Koszada:

Pani Przewodnicząca, myślę, że można byłoby ustalić posiedzenie na piątek na godzinę 9.00 i ustalić z marszałkiem, żeby obrady Senatu zostały wznowione o godzinie 11.00. I sprawę będziemy mieli załatwioną.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

Może zrobmy tak: kto z państwa ma kontakt z marszałkiem? Bo najprościej by było, gdybyśmy w tym momencie nie ustalali godziny, tylko żeby pan przewodniczący wziął to na siebie i podał pani do zawiadomienia.

Senator Ewa Serocka:

Pani Przewodnicząca, skoro ja wnoszę, to po prostu tuż po posiedzeniu pójde i ustale to z marszałkiem. Bo ja rozmawiałam już z nim na ten temat i myślę, że pan marszałek załatwi sprawę od ręki.

Przewodnicząca Teresa Liszcz:

I proszę przekazać to pani Bognie, dobrze? Czyli pani zobowiązuje się do tego.

Czy to wszystko, czy jeszcze mamy jakieś sprawy? Nie.

Wobec tego dziękuję.

Zamykam posiedzenie.

Przypominam o posiedzeniu o godzinie 16.00, wspólnym z Komisją Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, w sprawie regionalnych izb obrachunkowych.

(Koniec posiedzenia o godzinie 15 minut 20)

